

СОИС УНСС ПВ

НАЦИОНАЛЕН СЕМИНАР С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

„Създаване на култура за интелектуална собственост сред малките и средни предприятия“

София 17-18 октомври 2017

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ И ТЪРГОВСКА ТАЙНА КАТО ФАКТОРИ ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

Гл. ас. д-р Николай Крушков

**катедра „Творчески индустрии и
интелектуална собственост“**

**Бизнес факултет
УНСС**

Основни видове защитена информация във фирмата

Лични данни на служители и клиенти

Данъчна и осигурителна информация

Банкова тайна

Интелектуална собственост

Производствена и търговска тайна на фирмата

Лични данни на служители и клиенти

ЗАКОНОВО УСТАНОВЕНИ ОБЕКТИ

- Данни, които директно или индиректно идентифицират едно лице

Закон за защита на личните данни

Банкова тайна

ЗАКОНОВО УСТАНОВЕНИ ОБЕКТИ

- Наличности
- Движение на средства

Закон за кредитните институции

Данъчна и осигурителна тайна

ЗАКОНОВО УСТАНОВЕНИ ОБЕКТИ

- Банковите сметки
- Размер на доходите
- Начислени, платени данъци/осигуровки
- Всички други данни събрани от орган на НАП

Данъчно-осигурителен процесуален кодекс

Интеллектуална собственост

ЗАКОНОВО УСТАНОВЕНИ ОБЕКТИ

ИЗОБРЕТЕНИЕ

ПОЛЕЗЕН МОДЕЛ

МАРКА

ПРОМИШЛЕН ДИЗАЙН

УКАЗАНИЕ ЗА ПРОИЗХОД

НАИМЕНОВАНИЕ ЗА ПРОИЗХОД

ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ЛИТЕРАТУРА, НАУКА И ИЗКУСТВА

ИЗПЪЛНЕНИЯ, ЗВУКОЗАПИСИ, ЗАПИСИ НА ФИЛМИ И

ПРОГРАМИ

НОВИ СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ И ПОРОДИ ЖИВОТНИ

ТОПОЛОГИЯ НА ИНТЕГРАЛНИТЕ СХЕМИ

НОУ-ХАУ

Закон за патентите и регистрацията на полезни модели, 1993

Закон за марките и географските означения, 1999

Закон за промишления дизайн, 1999

Закон за авторското право и сродните му права, 1993

Производствената или търговска тайна

ОБЕКТИТЕ СА СПОРЕД БИЗНЕСА

"ПРОИЗВОДСТВЕНА ИЛИ ТЪРГОВСКА ТАЙНА"

СА ФАКТИ, ИНФОРМАЦИЯ, РЕШЕНИЯ И ДАННИ,

СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ,

ЧИЕТО ЗАПАЗВАНЕ В ТАЙНА Е В ИНТЕРЕС НА ПРАВОИМАЩИТЕ,

ЗА КОЕТО ТЕ СА ВЗЕЛИ НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ"

Производствена и търговска тайна

ПРИМЕРНО ИЗБРОЯВАНЕ

ЦЕЛИ И СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ГОДИШЕН ПЛАН

ПРОЦЕС НА ЦЕНООБРАЗУВАНЕ

ДАНИИ ОТ ПРЕГОВОРИ С КЛЮЧОВИ КЛИЕНТИ

ИНФОРМАЦИЯ ОТ СКЛЮЧЕНИ ДОГОВОРИ

ДАНИИ ЗА ПОДГОТВЯНИ НОВИ ПРОДУКТИ И РАЗВОЙНА
ДЕЙНОСТ

ИНФОРМАЦИЯ ОТ ПРОУЧВАНИЯ НА ПАЗАРА

СИСТЕМИ И МЕРКИ ЗА ОХРАНА НА КОРПОРАТИВНИ ОБЕКТИ

ПОДГОТОВКА ЗА ПРОМОЦИИ ИЛИ ДРУГИ ПУБЛИЧНИ
КАМПАНИИ

ГРАФИК НА ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ПАРИ В БРОЙ

СИСТЕМИ ЗА ИТ СИГУРНОСТТА НА ФИРМАТА

ПОДГОТОВКА ЗА ИЗЛИЗАНЕ НА НОВ ПАЗАР

НЯКОИ РАЗЛИЧИЯ В ЗНАЧЕНИЕТО НА **ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ** И **ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА** ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ са резултати от човешкия творчески труд, които отговарят на конкретни законови изисквания, получават законова закрила и са изключителна собственост на своите създатели.

Закрилата е срочна.

Интелектуалната собственост е предназначена за лицензиране, затова се рекламира и се предлага пазарно. В срока на закрилата следва да се върнат инвестициите и да има печалба.

Закрилата е териториална.

РАЗЛИЧИЯ В ЗНАЧЕНИЕТО НА **ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ** И **ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА** ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА е бизнес информация, която е определена от притежателя ѝ за фирмена тайна с нарочен вътрешен норматив, взети са мерки за нейната защита и нейното неразпространение извън кръга от лица, работещи с нея, защото това би довело до загуба на конкурентоспособност

Закрилата е безсрочна.

Търговската тайна не е предназначена за лицензиране. Не се рекламира и не се предлага пазарно. Обратно - стремежът е за стриктното ѝ запазване от узнаване, защото това ще наруши конкурентоспособността.

Закрилата няма териториален характер.

Системата на **интелектуалната собственост** е предназначена да **гарантира интересите на твореца**.

В общия случай именно творецът е този, чиято предприемчивост ще доведе до пазарна реализация на интелектуалната собственост.

Системата на **търговската тайна** е предназначена да **гарантира интересите на предприятието**. Изградените пазарни позиции на предприятието могат да се запазят само когато това, с което предприятието е по-добро от конкурентите си бъде запазено в тайна за максимално дълъг срок.

ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ не винаги има практическо пазарно значение. Обект на интелектуална собственост може да е изобретение или произведение на творческия труд, например, към което няма бизнес интерес или пазарно търсене.

ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ може да бъде, но не винаги е фактор за конкурентоспособност.

ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА винаги има
практическо пазарно значение, защото
представява информация от значение за
бизнеса, а не за създателя ѝ. Търговската
тайна е винаги от значение за
предприятието, защото то я е определило за
такава.

ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА винаги е фактор за
конкурентоспособност.

Какво е общото между **интелектуалната собственост** и **търговската тайна**?

(Бизнесът не познава достатъчно значението на интелектуалната собственост, нито на търговската тайна)

Ключът към конкурентоспособността в икономиката на знанието е разпознаването както на информацията, която може да бъде защитена като интелектуална собственост, така и информацията, която може да бъде защитена като търговска тайна.

Какво е общото между **интелектуалната собственост** и **търговската тайна**?

Специалистите в областта на интелектуалната собственост са специалисти и в областта на търговските тайни.

Законът за защита на конкуренцията постановява забрана за разгласяване на производствени и търговски тайни

Чл. 37. (1) **ЗАБРАНЯВА СЕ УЗНАВАНЕТО, ИЗПОЛЗВАНЕТО ИЛИ
РАЗГЛАСЯВАНЕТО НА ПРОИЗВОДСТВЕНА ИЛИ ТЪРГОВСКА ТАЙНА** В
ПРОТИВОРЕЧИЕ С ДОБРОСЪВЕСТНАТА ТЪРГОВСКА ПРАКТИКА.

Практически поглед към производствената или търговска тайна

"ПРОИЗВОДСТВЕНА ИЛИ ТЪРГОВСКА ТАЙНА"

СА ФАКТИ, ИНФОРМАЦИЯ, РЕШЕНИЯ И ДАННИ,

СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ,

ЧИЕТО ЗАПАЗВАНЕ В ТАЙНА Е В ИНТЕРЕС НА ПРАВОИМАЩИТЕ,

ЗА КОЕТО ТЕ СА ВЗЕЛИ НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ"

Предприемане на необходимите мерки

1. **ИДЕНТИФИЦИРАНЕ** НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ НА ФИРМАТА, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ "ПРОИЗВОДСТВЕНА ИЛИ ТЪРГОВСКА ТАЙНА"
2. **ИЗДАВАНЕ НА ЗАПОВЕД**, С КОЯТО СЕ УСТАНОВЯВА ЗАБРАНА НА ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ НА ФИРМАТА С ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ, ИДЕНТИФИЦИРАНА КАТО ПРОИЗВОДСТВЕНА ИЛИ ТЪРГОВСКА ТАЙНА, ДА Я РАЗПРОСТРАНЯВАТ ИЗВЪН СЛУЖЕБНИТЕ СИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ
3. **ЗАПОЗНАВАНЕ НА ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ СЪС ЗАПОВЕДТА** И ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНТРОЛ НА ИЗБЪЛНЕНИЕТО ѝ
4. **ВКЛЮЧВАНЕ НА ТОВА ЗАДЪЛЖЕНИЕ В ДЛЪЖНОСТНАТА ХАРАКТЕРИСТИКА** НА ВСИЧКИ ДЛЪЖНОСТИ С ДОСТЪП ДО ТАКАВА ИНФОРМАЦИЯ
5. **ДОГОВОРИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ ЗА НЕРАЗГЛАСЯВАНЕ НА ТАКАВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЕН СРОК СЛЕД НАПУСКАНЕ**

Само ако са взети гореописаните „необходимите мерки“ може да се ползва защитата на производствена и търговска тайна

- Етичният кодекс НЕ е достатъчна мярка за защита на търговските тайни на фирмата.
- Обичайният текст, че „не може да се разгласява информация, станала известна на служител на фирмата при изпълнение на служебните му задължения“, представлява **обща забрана, която НЕ защитава в достатъчна степен интересите на фирмата. Дори само заради това, че служителите НЕ знаят какво да споделят и какво не.**
- Етичният кодекс НЕ предвижда материална и финансова отговорност, санкциите по него са само дисциплинарни, но НЕ и икономически.
- Етичният кодекс НЕ е валиден за напуснали служители

**Благодаря
за вниманието!**

**гл. ас. д-р Николай Крушков
мобилен: + 359 88 8465291
E-mail: nkrushkov@mail.bg**